INFORMĀCIJAS PIEPRASĪJUMS

1. Kas tas ir?

Vai vēstule ir
- ✓ informācijas pieprasījums vai
- ✓ uzaicinājums sniegt paskaidrojumus mutiski.

2. Kad jāatbild?

Noteiktajā termiņā.
Ja nav norādīts –
noskaidrojiet, vai to nosaka likums.
Ja nenosaka – saprātīgā laikā
(vēlams **mēneša laikā**).

3. Kam ziņot?

Nekavējoties informējiet vadību.
Ieteicams **piesaistīt advokātu** korektas atbildes sagatavošanā.

PRATINĀŠANA

1. Kādā statusā aicina?

Pirms došanās – noskaidrojiet, **kādā statusā** aicina (liecinieks, aizdomās turētais u.c.). Ja nav skaidrs – jautājiet.

2. Valoda un tulks

Jums ir tiesības liecināt sev **saprotamā valodā** un lūgt **uzaicināt tulku bez maksas.**

3. Tiesības un pienākumi

Amatpersonai Jums jāizskaidro Jūsu tiesības un pienākumi.
Būtiskākais:

- ✓ Tiesības uz **advokātu**.
- ✓ Cietušajam un lieciniekam – tiesības **neliecināt pret sevi un tuviniekiem.** Pienākums sniegt **patiesas** ziņas.
- ✓ Personām šādos statusos – personai, pret kuru uzsākts kriminālprocess, aizturētajam, aizdomās turētajam un apsūdzētajam, – tiesības **klusēt**, sniegt liecību vai **atteikties liecināt**. Ja aizturētais vai aizdomās turētais izvēlas liecināt, jāsniedz **patiesas** ziņas.

4. Kā sniegt liecību?

- ✓ Pirms atbildes sniegšanas – **apdomājieties**.
- ✓ Atbildiet skaidri un īsi. Der jā/nē atbildes, ja nejautā plašāku skaidrojumu.
- ✓ Ja jautājums nav saprotams – **pārjautājiet**.
- ✓ **Neminiet** un neizsakiet pieņēmumus. Ja neatceraties vai nezināt, tā arī atbildiet.
- ✓ Ja nepieciešams precizēt faktus – varat lūgt ieskatīties dokumentos vai lūgt papildu laiku un iesniegt **rakstveida liecību vēlāk.**

5. Ja maina statusu

Ja pēkšņi mainās statuss no liecinieka uz **personu, pret kuru uzsākts kriminālprocess,** vai **aizdomās turēto** – nekavējoties pieaiciniet advokātu un neiesaistieties tālākās darbībās bez **advokāta** dalības.

6. Protokols

Pirms parakstāt protokolu – **pārlasiet**.

Protokola kopiju nesaņemsiet, tāpēc pārliecinies par pareizību, **labojiet** kļūdas vai neprecizitātes, **papildiniet** protokolu ar savām **piezīmēm**.

Tā kā kriminālprocess var ieilgt, **veiciet personīgos pierakstus** ar uzdotajiem jautājumiem un savām atbildēm jau pratināšanas laikā.

KRATĪŠANA

1. Lēmums par kratīšanu

Pārbaudiet, vai ir izsniegts lēmums – tajā jābūt norādītam, **kas, kur, kādā lietā un ko meklē.**

2. Advokāts

Nekavējoties aiciniet advokātu!

Uzstājiet, lai kratīšanu neuzsāk, kamēr advokāts nav ieradies.

3. Uzņēmuma pārstāvis

Kratīšana uzņēmuma telpās notiek **pilnvarotas personas klātbūtnē** (sekretārs neder). Ja tā nav – iebilstiet un **fiksējiet to protokolā.**

4. Tiesības un pienākumi

Kratīšanas veicējiem Jums jāizskaidro Jūsu tiesības un pienākumi.

Jums var aizliegt atstāt telpas, pārvietoties vai savstarpēji sazināties.

5. Labprātīga izsniegšana

Jūs var aicināt izsniegt dokumentus, bet **tas nav pienākums.**

Neslēpiet un neiznīciniet neko.

6. Kopēšana un saraksta veidošana

Varat lūgt **kopēt vai fotografēt** izņemtos dokumentus/objektus.

Darbības varat arī **filmēt**, bet jāņem vērā, ka kratīšanas veicēji Jums to var arī liegt.

Veidojiet izņemto dokumentu **sarakstu**.

Ja šīs darbības liedz – fiksējiet to protokolā.

7. Izņemamo dokumentu/objektu atbilstība lēmumam un fiksēšana

Pārbaudiet, vai izņemtie dokumenti/objekti ir **norādīti lēmumā** un vai tos **precīzi pieraksta protokolā.**

Drīkst izņemt tikai to, kas **atļauts ar lēmumu** (kā arī apgrozībā aizliegtus priekšmetus vai kas liecina par citu noziegumu).

8. Iebildumi

Fiksējiet visus iebildumus protokolā, arī par izņemtiem privātiem objektiem, kas nav minēti lēmumā.

Ieteikumi rīcībai kriminālprocesuālā darbībā

SORAINEN

9. Uzraudzība

Uzraugiet **kratīšanas veicējus.**

Protokolā jāfiksē visas klātesošās amatpersonas.

10. Protokols

Pirms parakstat – **pārlasiet** un **pieprasiet labojumus**, ja nepieciešams.

Ja **advokāts netika pieaicināts** – pierakstiet to.

Saņemiet protokola **kopiju**.

Šis informatīvais materiāls sniedz īsu pārskatu par rīcību trīs gadījumos:

• informācijas pieprasījums, • pratināšana, • kratīšana.

Ja uzņēmums vai tā pārstāvis/darbinieks nonāk saskarē ar kriminālprocesu, nekavējoties pieaiciniet advokātu – tas attiecas uz ikvienu, arī liecinieku.

Jebkura rīcība vai bezdarbība tiek fiksēta dokumentos, kas būs daļa no krimināllietas. Rīkojieties pārdomāti – **izlietu ūdeni nesasmelsi!**

Zini, ko dari, – un dari to ar padomu.

Zvērinātu advokātu birojā Sorainen juridisko palīdzību krimināllietās sniedz advokāti:

Violeta Zeppa-Priedīte
+371 20 203 482
violeta.zeppa-priedite@sorainen.com

Jānis Dobelnieks
+371 29 335 326
janis.dobelnieks@sorainen.com

Krista Niklase
+371 25 441 203
krista.niklase@sorainen.com